

KNACK HOME&LIVING E-TIPS

Een wadi in uw tuin: een goed idee?

Redactie: Roel Van Espen

Interview met Floris Boogaard

Wat is (het nut van) een wadi?

Een wadi is een verzonken buffer die regenwater opvangt en tijdelijk vasthoudt, zodat het niet rechtstreeks in de riolering terechtkomt en het stelsel overbelast. Ook andere waterafvoerkanalen zoals beken en rivieren krijgen het hierdoor minder zwaar te verduren tijdens piekbuien. Dat vermindert de kans op wateroverlast en op beschadiging van de omgeving.

Het opgevangen regenwater in een wadi kan langzaam in de bodem infiltreren. Dat kan helpen om het grondwaterniveau aan te vullen of op peil te houden. Zeker in langere periodes van droogte is dit essentieel voor de veerkracht van zowel natuurlijke ecosystemen als stedelijke vegetatie.

Tijdens de infiltratie in de bodem kunnen vervuilende stoffen uit het regenwater op een natuurlijke wijze gefilterd worden. "Hierdoor draagt een wadi ook bij aan de zuivering van afstromend regenwater vooraleer het de bodem insijpelt, en vermindert hij de watervervuiling die kan ontstaan door typische afspoeling van verontreinigde oppervlakken", weet Floris Boogaard, lector ruimtelijke transformaties aan de Hanzehogeschool Groningen.

Zeker wanneer u een wadi aanlegt als groene zone, creëert u een aangename habitat voor planten en dieren. Met de juiste aanpak kunt u zelfs een heus natuurgebiedje in een stedelijke context verwezenlijken, waar flora en fauna ongestoord kunnen gedijen. Dit versterkt de biodiversiteit.

"Groene wadi's zorgen ook voor welgekomen afkoeling tijdens hittegolven", stelt Floris Boogaard. "Niet enkel vanwege de verdamping die warmte aan de

lucht onttrekt, maar door de vegetatie zoals bomen en struiken die schaduw biedt. Ten slotte kan een wadi ook dienen als een recreatieve en aangename leef- en speelomgeving waar men zich kan ontspannen.”

Hoe legt u een wadi aan?

Het aanleggen van een wadi vereist enige kennis van waterbeheer en landschapsarchitectuur. Een goed ontworpen bekken is alvast afgestemd op de bodemgesteldheid, de grootte van het opvanggebied en de lokale neerslagpatronen.

De eerste stap bestaat uit het selecteren van een geschikte locatie in uw tuin. Het is belangrijk dat de bodem voldoende doorlatend is om infiltratie mogelijk te maken. Een bodemonderzoek bepaalt of de ondergrond geschikt is. Zanderige bodems zijn ideaal, terwijl kleigrond minder geschikt is zonder aanvullende maatregelen.

“Kleigrond en hoge grondwaterstanden moeten je evenwel niet minder enthousiast maken”, merkt Floris Boogaard op. “Als de doorlatendheid lager is, zal het gewoon langer duren vooraleer de wadi leeg is. Dat hoeft geen probleem te zijn. Sterker nog: het water mag niet te snel afvoeren in het kader van droogtebestrijding. Het bekken dient bij voorkeur wel binnen één week leeg te zijn, zodat de kans op muggenoverlast beperkt blijft. De meeste wadi’s zijn binnen enkele uren leeg.”

Vervolgens dient u de ideale afmetingen bepalen. Die zijn afhankelijk van de hoeveelheid regenwater die moet worden opgevangen. Een wadi kan variëren van enkele vierkante meters in een particuliere tuin tot uitgestrekte groene zones in een publiek park. Het bekken moet voldoende diep zijn om water vast te houden, maar mag ook weer niet té diep zijn vanwege de veiligheid. In een particuliere tuin volstaat een diepte van 30 tot 50 centimeter (volgens de [Vlaamse richtlijnen](#)).

Nadat de afmetingen zijn bepaald, kunnen de grondwerken starten. Er wordt een ronde of ovale kuil uitgegraven waarvan het diepste punt zich doorgaans in het midden bevindt en de randen geleidelijk omhooglopen. Eventueel kan een afvoer voorzien worden om het water bij een te hoog niveau te laten wegstromen naar bijvoorbeeld een regenwaterput of de riool.

“Na de graafwerken wordt in principe een doorlaatbare bodembedekking voorzien die vaak bestaat uit een mengsel van teelaarde en grof zand (maar soms ook uit grind of lavastenen)”, zegt Floris Boogaard. “Vervolgens wordt de wadi aangekleed met water- en droogtebestendige planten die zowel natte als droge omstandigheden kunnen overleven. Grassen, riet en inheemse bloemen zijn vaak goede keuzes, omdat die bijdragen aan de biodiversiteit en helpen bij de waterzuivering.”

Vergeet niet om vooraf bij de gemeente te checken of u al dan niet een (omgevings)vergunning nodig heeft voor de aanleg van uw particuliere wadi. Doe dit zeker wanneer die een impact kan hebben op de omgeving (zoals waterstromen of buren) of in een beschermd gebied wordt ingebed. Ook bij een aansluiting van de afvoer op de riolering is dit aangewezen.

Hoeveel kost een wadi?

De kosten voor het aanleggen van een wadi variëren, afhankelijk van de afmetingen, de materialen, locatie en daarmee gepaarde gaande bereikbaarheid, de bodemgesteldheid (die eventueel bijkomende grondbewerking kan vereisen), de eventuele aanleg van een drainagesysteem, de complexiteit van het ontwerp en de mate en soort van beplanting. Voorzie voor een gemiddelde particuliere tuin sowieso een budget tussen 1.000 en 3.000 euro als u de klus uitbesteedt.

“Je kan natuurlijk ook zelf de kom uitgraven, de grond verwijderen en gras terugleggen als je geen drainage of andere middelen nodig heeft”, zegt Floris Boogaard. “De natuur mag dan het werk doen bij deze ‘nature-based solution’.”

KNACK HOME&LIVING E-TIPS

Waarop moet u letten?

Hoewel wadi's veel voordelen bieden, zijn er ook enkele aandachtspunten. Ze nemen alvast relatief veel ruimte in beslag, wat in dichtbebouwde stedelijke gebieden een uitdaging kan vormen. Het multifunctioneel inrichten, waarbij de wadi bijvoorbeeld ook gebruikt kan worden voor recreatie of als speelplek, is sowieso een extra troef.

Houd ook rekening met de risico's bij slechte aanleg: als de wadi niet goed ontworpen is of indien de bodem onvoldoende doorlatend blijkt, kan het water niet snel genoeg infiltreren. Dit kan dan net leiden tot wateroverlast, in plaats van die te voorkomen.

Besef ook dat wadi's er in natte seizoenen mooi kunnen uitzien, terwijl ze - afhankelijk van de beplanting - in droge periodes dor of kaal kunnen ogen. Dat esthetische aspect is niet onbelangrijk.

Weet ten slotte dat een wadi relatief weinig onderhoud vergt in vergelijking met technische waterbeheersystemen, maar dat een regelmatige inspectie en een periodiek onderhoud noodzakelijk zijn om verstopte afvoerkanalen te vermijden en de vegetatie optimaal te houden. Gedetailleerde onderhoudsplannen zijn beschreven in diverse publicaties en handleidingen.

